

GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMENLERİNİN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

VISUAL ARTS TEACHERSPERSPECTIVES ON THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN VISUAL ARTS EDUCATION

Mahmut ÖZKAN

Dicle Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi,
Görsel Sanatlar Bölümü
ozkanmahmut21@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6426-6754

Ali Ertuğrul KÜPELİ

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
alikupeli@gazi.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3485-8489

Geliş Tarihi:

23.07.2025

Kabul Tarihi:

08.12.2025

Yayın Tarihi:

30.12.2025

Anahtar Kelimeler

Sanat Eğitiminde
Yapay Zekâ,
Görsel Sanatlar
Eğitimi,
Eğitim Teknolojisi,
Öğretmen Görüşleri,
Yaratıcı Pedagoji.

Keywords

Artificial Intelligence
in Art Education,
Visual Arts
Education,
Educational
Technology,
Teacher Perspectives,
Creative Pedagogy.

ÖZ

Bu çalışma, 2024–2025 eğitim öğretim yılında Diyarbakır’da görev yapan 45 görsel sanatlar öğretmeninin yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin görsel sanatlar eğitiminde kullanımına ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel tarama deseninde yürütülmüş; veriler, bu desen kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış tarama formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun YZ teknolojilerini görsel sanatlar eğitiminde pedagojik süreci destekleyen yenilikçi bir araç olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Öğretmenler, YZ’nin bireyselleştirilmiş öğrenmeyi desteklediğini, zaman yönetimini kolaylaştırdığını ve görsel çeşitliliği artırarak öğretimi zenginleştirdiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte bazı öğretmenler, YZ kullanımının yaratıcı düşünme süreçlerini baskılayabileceği, özgünlük ilkesini zayıflatılabileceği ve öğrencilerde hazırcılık teşvik edebileceği yönünde endişeler taşımaktadır. YZ tarafından üretilen ürünlerin “orijinallik” statüsü ve etik sunumu da tartışmalı bulunan konular arasındadır. Araştırma, YZ’nin eğitimdeki rolüne ilişkin pedagojik, etik ve estetik değerlendirmelerin yeniden yapılması gerektiğini göstermektedir. Katılımcılar ayrıca öğretmenin rolünün dijital rehberlik, küratörlük ve eleştirel düşünme alanlarında yeniden şekillendiğini vurgulamıştır. Sonuç olarak, YZ’nin etkili kullanımının teknik yeterlilikten öte çok boyutlu ve bilinçli bir yaklaşım gerektirdiği belirlenmiştir.

ABSTRACT

This study aims to examine the perspectives of 45 visual arts teachers working in Diyarbakır during the 2024–2025 academic year regarding the use of artificial intelligence (AI) technologies in visual arts education. The research was conducted within a qualitative survey design; data were collected through a semi-structured survey form developed in line with this design and analyzed using the content analysis method. The findings reveal that the majority of teachers perceive AI technologies as innovative tools that support and enrich the pedagogical process in visual arts education. Teachers reported that AI facilitates individualized learning, improves time management, and enhances instructional quality by increasing visual diversity. However, some participants expressed concerns that the use of AI may suppress creative thinking processes, weaken the principle of originality, and encourage a tendency toward ready-made solutions among students. The originality status and ethical presentation of AI-generated products also emerged as contested issues. The study indicates that pedagogical, ethical, and aesthetic evaluations concerning AI’s role in education need to be reconsidered. Participants further emphasized that the role of the teacher is increasingly shifting toward digital guidance, curatorial responsibility, and critical inquiry. Overall, the research concludes that the effective use of AI in education requires not only technical competence but also a multidimensional and deliberate approach.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1748889>

Atıf/Cite as: Özkan, M. & Küpelı, A. E. (2025). Görsel sanatlar öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ kullanımına yönelik görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(4), 2039-2055.

Giriş

Günümüz dünyasında teknoloji, hayatın her alanına nüfuz ederken, eğitim de bu dönüşümden payına düşeni almaktadır. Özellikle yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin hızla gelişmesi, geleneksel eğitim paradigmasını sorgulatmakta ve yeni öğretim yaklaşımlarının kapılarını aralamaktadır. Bu dönüşümün en dikkat çekici alanlarından biri de görsel sanatlar eğitimidir. Yaratıcılığın ve estetik algının merkezi olan görsel sanatlar, YZ'nin sunduğu imkânlarla yeni ifade biçimleri kazanmakta, öğrencilere sınırsız bir keşif alanı sunmaktadır. Ancak bu potansiyel, aynı zamanda bir dizi soru işaretini de beraberinde getirmektedir: Yapay zekâ, sanat eğitiminde bir araç mı, yoksa başlı başına bir amaç mı olmalıdır? Sanatın özündeki insan dokunuşu, algoritmaların hüküm sürdüğü bir dünyada nasıl korunacaktır? Ve en önemlisi, bu yeni çağın mimarları olan görsel sanatlar öğretmenleri, bu değişime nasıl ayak uyduracak, yapay zekâyı eğitim süreçlerine nasıl entegre edeceklerdir?

Yapay Zekâ (YZ) kavramının bilimsel çevrelerdeki tanımı, alanın doğuşundan bu yana süregelen kapsamlı bir tartışma konusudur. Zekânın mahiyeti ve makineler aracılığıyla yeniden üretilebilirliği üzerine farklı teorik yaklaşımlar zamanla çeşitlenmiştir. Pek çok uzmana göre, zekâyı dar bir çerçeveden bakıldığında, neredeyse her uzmanın kendine özgü bir tanım geliştirdiği görülmektedir. Yapay zekâ alanının öncülerinden Marvin Minsky, bu durumun yapay zekânın çok yönlü ve geniş bir kavram olmasından kaynaklandığını, böylesine muğlak bir kavramı makinelerle uygulamaya çalışmanın ciddi zorluklar barındırdığını belirtmiştir (Steenson, 2022).

YZ, makinelerin düşünsel süreçleri taklit etme ve akıllı davranışlar sergileme kapasitesine dayanır. Temel olarak YZ, bir sistemin büyük hacimli harici veriyi bağımsız bir şekilde yorumlayabilmesi ve belirli hedeflere ulaşmak amacıyla esnek bir adaptasyon yeteneği gösterebilmesi üzerine kuruludur (Haug & Drazen, 2023). Bir sistemin akıllı olarak kabul edilebilmesi için, bu tür görevleri başarıyla yerine getirebilmesi beklenir. Bu bağlamda YZ, genellikle insan zekâsının kullanıldığı problemleri çözmek için tasarlanmış çeşitli yöntemler, araçlar ve sistemler bütünü olarak tanımlanabilir. Bu tanım, YZ'nin özünü ve amaçlarını kavramamıza yardımcı olurken, aynı zamanda teknolojinin potansiyelini ve kısıtlamalarını da belirginleştirmektedir (Gupta vd., 2021).

Öğretmenlerin yapay zekâ teknolojilerini eğitim süreçlerine dâhil etmeleri, öğretim pratiklerinde önemli bir dönüşüm potansiyeli taşımakta ve beraberinde çeşitli avantajlar sunmaktadır. Yapay zekâ, öğretmenlere öğrencilerin öğrenme yolculuklarını daha etkin bir şekilde yönetme ve kişiselleştirme imkânı sağlar. Bu teknoloji sayesinde öğretmenler, öğrencilerin öğrenme gereksinimlerini daha derinlemesine anlayabilir ve bu bilgileri kullanarak öğrenme deneyimlerini optimize edebilirler. Ayrıca, yapay zekâ tabanlı araçlar aracılığıyla öğrenci gelişimini takip edebilir, performanslarını değerlendirebilir ve ihtiyaç duyulduğunda bireysel destek sunabilirler (Zhang & Lu, 2021). Bu yaklaşım, öğretmenlerin sınıf ortamında daha rehberlikçi ve destekleyici bir rol üstlenmelerine olanak tanır. Dahası, yapay zekâ kullanımıyla öğretmenler, öğrencilerin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini daha net bir şekilde belirleyebilir ve ders materyallerini ile öğretim stratejilerini buna göre uyarlayabilirler. Sonuç olarak, yapay zekâ, öğretmenlerin öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına ve daha verimli bir öğrenme ortamı yaratmalarına katkıda bulunabilir (Shastri vd., 2021).

Bu çalışma, görsel sanatlar öğretmenlerinin, yapay zekânın görsel sanatlar eğitimindeki rolüne, potansiyeline ve beraberinde getirdiği zorluklara yönelik görüşlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. YZ destekli tasarım araçlarından algoritmik sanat üretimine, kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerinden yaratıcılığın yeniden tanımlanmasına kadar geniş bir yelpazede, öğretmenlerin bu teknolojiye bakış açıları, deneyimleri ve beklentileri ele alınacaktır. Bu sayede, yapay zekânın görsel sanatlar eğitimindeki durumu ve gelecekteki olası etkileri hakkında kapsamlı bir değerlendirme sunulacak, aynı zamanda öğretmenlerin bu yeni döneme adaptasyon süreçlerine ışık tutulacaktır. Zira yapay zekâ, sadece bir teknolojik yenilik değil, aynı zamanda sanatın ve eğitimin geleceğini şekillendirecek güçlü bir katalizördür ve bu katalizörün en doğru şekilde yönlendirilmesi, görsel sanatlar öğretmenlerinin vizyonu ve deneyimleriyle mümkün olacaktır.

Bu doğrultuda Görsel sanatlar öğretmenlerinin yapay zekâ kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi oldukça önem taşımaktadır. Görsel sanatlar öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amacı ile 5 ana başlıkta aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

a-Genel Değerlendirme ve Farkındalık

1-Görsel sanatlar dersinde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?

2- Yapay zekânın görsel sanatlar dersinde kullanılmasını faydalı buluyor musunuz? Neden?

b-Eğitim Sürecine Etkisi

- 3- Görsel sanatlar dersinde kullanılan yapay zekâ araçlarının öğrencilerin yaratıcılığına etkisi nedir?
- 4- Görsel Sanatlar derslerinde yapay zekâ, geleneksel sanat öğretimi yöntemlerinin yerini alabilir mi?

c-Avantajlar ve Dezavantajlar

- 5-Görsel sanatlar eğitiminde yapay zekânın yaratabileceği olumsuz etkiler nelerdir?
- 6-Sanatsal yapay zekâ araçlarının kullanımı öğrencilerin özgün eser üretme becerisi nasıl etkilenebilir?

ç-Etik ve Orijinallik Sorunları

- 7-Sanatsal yapay zekâ araçları ile üretilen eserler orijinal sayılmalı mı?
- 8- Öğrencilerin Sanatsal yapay zekâ araçları ile üretilmiş çalışmaları kendi eseri gibi sunması etik midir?

d-Gelecek ve Uyum Süreci

- 9- Yapay zekâ destekli görsel sanatlar eğitimine geçilse derslere nasıl hazırlanırdınız?
- 10- Sanatsal yapay zekâ araçları, görsel sanatlar öğretmenlerinin rolünü nasıl değiştirebilir?

Sanat ve Yapay Zekâ

Mitolojik anlatılar, insan ile teknoloji arasındaki kadim ilişkiyi biçimlendirmiş; Hephaistos'un Talos'u gibi örneklerde görüldüğü üzere Daedalus, Medea ve Prometheus gibi figürler tarih boyunca teknik üretim anlayışını etkileyerek modern robotik ve yapay zekâ teknolojilerine esin kaynağı olmuştur. (Resim 1-2). (Dağ, 2023: 574).

Resim1. Vulcan'ın Demirhanesi, Diego Velazquez, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 1660, Prado Müzesi.

Resim2. Pal Robotics, Talos İsimli Robot

Yapay zekâ, XXI. yüzyılda posthümanist yaklaşımlarla birlikte sanat alanlarında giderek yaygınlaşmakta; robotik üretimler, algoritmik görseller ve 3D heykeller dikkat çekmektedir. Harold Cohen'in AARON programı, basit biçimlerden insan figürlerine uzanan resimleri (Resim 3-4) bilgisayar destekli sanatın öncü örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir (Dağ, 2023: 575; Tuğal, 2018: 163-167; Ballı, 2020: 288-290).

Resim3. Harold Cohenin Resim Yapan AARON Makinesi

Resim4. AARON, 040502, Pigmentin İsimli Robotik Tarafından Kâğıt Üzerine Boyama İşlemi

Sanat dünyasında farklı yapay zekâ programları ortaya çıkmış ve sanatçılar bu araçları kullanarak güncel temaları işlerken, sanat tarihinden önemli eserleri yeniden yorumlamaktadır. Midjourney, Imagen, Dreamstudio ve DALL-E2 gibi sistemler aracılığıyla üretilen eserler arasında vazo, ölü hayvan figürleri ile çiçek ve meyve içeren natürmort çalışmalar (Resim 5-6) yer almaktadır. Chatterjee'ye (2022: 4) göre, Rönesans üslubunda dört natürmort örneği temel alınarak oluşturulan bu çalışmalar Midjourney algoritmaları kullanılarak meydana getirilmiştir.

Resim5. Midjourney Görüntüsü "Meyveli Çiçekler, Bir Vazo, Kafatası, Rönesans Tarzı"

Resim6. Midjourney Görüntüsü, "Meyve, Bir Natürmort, Pop-Art Tarzında Bir Kafatasından Oluşan Bir Natürmort".

Sanatçı Mike Tyka'nın portre temalı eserleri, yapay zekânın sanatsal üretimde kullanımına özgün bir örnek sunmaktadır. "Hayali İnsanların Portreleri" serisi (Resim 7–8), bu alandaki yenilikçi yaklaşımları gözler önüne sermektedir. Tyka, portreleri oluştururken Flickr gibi çevrim içi platformlardan topladığı görselleri kullanmış ve bu veriler, Generative Adversarial Network (Üretken Çekişmeli Ağlar) aracılığıyla portrelere dönüştürülmüştür (Chatterjee, 2022: 7).

Resim7. Evegreene 88, NFT Only, 10, 2017

Resim8. Hamidmansoor 123, NFT Only, Edition of Edition of 10, 2017

Sanat ve yapay zekâ ilişkisi bağlamında derin öğrenme, algoritmik sistemler aracılığıyla farklı veri türlerini (metin, video, ses, görüntü) birleştirerek sınırsız sayıda tasarım üretme kapasitesine sahiptir. Bu süreçle ortaya çıkan eserler, deforme olmuş portreleri andırmakta; yüzlerde hem yeni hem şaşırtıcı hem de kafa karıştırıcı bir etki yaratmaktadır. Söz konusu portreler, Francis Bacon'un "Henrietta Moraes'ın Üçlü Portresi" (Resim 9) gibi eserlerini çağırırsa da, Bacon'un bilinçli sanatsal niyetle oluşturduğu çalışmaların aksine, yapay zekâ eserlerini yalnızca algoritmalara yüklenen görüntüleri birleştirerek meydana getirmektedir (Mazzone & Elgammal, 2019: 2–3).

Resim9. Henrietta Moraes'ın Üçlü Portresi, Francis Bacon, Tuval Üzerine Yağlı Boya, 1963

Derin öğrenme teknolojileri bünyesinde çeşitli programlar yer almaktadır. Bu programlar arasında Deep Dream, The Painting Fool ve NS (Neural Style Transfer) bulunmaktadır (Özselçuk, 2023: 6). Bu programlar içinde ilk geliştirilen ve kullanılan Deep Dream'dir. Deep Dream, algoritmik sistemler aracılığıyla görüntülerdeki desenleri belirler ve belirlenen bu desenler üzerinde detaylı bir işlem gerçekleştirir. (Resim 10-11).

Resim10. Monalisa Adlı Çalışma, Deep Dream

Resim11. Havuzdaki Üç Adam İsimli Çalışma, Deep Dream

Deep Dream, nesneleri bilinen örneklerle eşleştirerek farklı görüntüler üreten bir yapay zekâ modelidir ve algoritmalar aracılığıyla verileri birleştirerek çalışmaları ortaya çıkarır (Spratt, 2017: 6, 8; Uzun, Akkuzu & Kayırcı, 2021: 755). YZ ile üretilen eserler insanlar tarafından yapılanlara benzer görünse de mekanik ve sınırlı derinliktedir. Sanatçı Mario Klingemann ise makine öğrenimi ve yaratıcı kodlama ile sıra dışı görseller üretmiş; "Nörografçı" yapısı ile 2018 tarihli "Nöral Aksaklık" çalışması (Resim 12–13) bu sürecin örneklerinden biridir (Artut, 2019: 776).

Resim12-13. Nöral Aksaklık, Mario Klingemann, 2018

Eserleri görsel bakımdan incelendiğinde sanatçı, Francis Bacon'un tabloları ve Gerçeküstücü sanatçıların yapıtlarıyla belirgin benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Bu resimsel görüntülerdeki benzerliklere rağmen, Klingemann'ın çalışmalarının henüz yeterince olgunlaşmadığı fark edilmektedir. Estetik bir perspektiften değerlendirildiğinde ise, bu eserlerin alışılmadık bedensel yapılar ve alışılmadık yüz ifadelerinden oluştuğu söylenebilir (Artut, 2019: 777).

Eğitim ve Yapay Zekâ

Yapay zekânın (AIED) eğitim alanında kullanımının başlangıcı otuz yıl önce IJAIED dergisinin çıkarılan ilk sayısına dayanmaktadır. Bu süre zarfında, AIED topluluğu, birebir insan eğitimini etkin bir şekilde taklit edebilecek sistemlerin anlaşılması ve geliştirilmesi hedefine odaklanmıştır. Bu disiplinler arası alan, eğitimle ilgili sorunlara çözüm bulmak amacıyla yapay zekânın çeşitli disiplinlerden yöntem ve araçları entegre etme yeteneğini sergilemektedir. Öğrenci davranışlarını anlamının ve öğrenme sistemlerini optimize etmenin yanı sıra, verilerin etik kullanımı ve önemi de bu alanda merkezi bir yer tutmaktadır. Eğitimde yapay zekânın tam potansiyelini kavramak için, akıllı sistemlerin eğitim sektöründeki farklı kullanım yaklaşımlarını anlamak kritik öneme sahiptir. Simon Sinek'in 'Start with Why' (2011) adlı eserinde ortaya koyduğu modelden yola çıkarak, yapay zekânın eğitim üzerindeki etkisi üç temel soru çerçevesinde incelenebilir: neden, nasıl ve ne. Bu yaklaşım, yapay zekânın eğitimdeki rolünü daha derinlemesine anlamamıza ve uygulamalarını daha etkili bir şekilde gerçekleştirmemize olanak tanır. Bilim insanları ve araştırmacılar, yapay zekâ araçlarının eğitime önemli faydalar sağlayabileceği konusunda hemfikirdir. UNESCO'nun "AI and education: guidance for policy-makers" adlı çalışmasında vurgulandığı üzere, AIED'in potansiyeli tam olarak hayata geçirildiğinde, Birleşmiş Milletlerin 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden dördüncüsü olan "kapsayıcı ve eşitlikçi kaliteli eğitimin sağlanması ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarının teşvik edilmesi" hedefine ulaşılmasına katkıda bulunabilir. Gerçekten de "dördüncü eğitim devrimi" olarak nitelendirilen bu alanın en büyük vaadi, yapay zekâ teknolojilerinin yüksek kaliteli eğitime dünya genelinde daha fazla öğrencinin erişimini sağlayabilmesidir (Hussin, 2018).

Fakat eğitimde yapay zekâ kullanımı ile iletişim yalnızca öğrenme süreçleri ile sınırlı değildir. (Bajcsy vd., 2017), AIED teknolojilerini üç ana kategoriye ayırmaktadır: öğrenene dönük Yapay Zekâ, öğretmene dönük Yapay Zekâ ve sisteme dönük Yapay Zekâ. İlk kategori, öğrenmeyi geliştiren yapay zekâ tabanlı araçları kapsarken; ikincisi, öğretmenleri destekleyerek öğretim ve değerlendirme süreçlerini iyileştirmeyi hedefler; üçüncüsü ise eğitim kurumlarının yönetimini kolaylaştırmak için tasarlanmış akıllı sistemleri içerir. Öğrenciye yönelik yapay zekâ uygulamaları, bireyselleştirilmiş ve kişiselleştirilmiş öğrenme yollarının oluşturulmasına olanak tanımasıyla öne çıkar. Ye ve diğerleri (2020) tarafından da belirtildiği gibi, öğrenene yönelik sistemler, "tek beden herkese uyar" modelinin üstesinden gelerek öğrencilerin öğrenme süreçlerini, katılımlarını ve motivasyonlarını artırmaya yardımcı olabilir. Ayrıca, araştırmacılar yapay zekâ destekli eğitim araçlarının öğrenme amacıyla kullanılmasının başka olumlu yönlerini de vurgulamaktadır. Bunlar arasında sınıf dinamiklerinin ve öğrenci motivasyonunun iyileştirilmesi, mekânsal kısıtlamalardan bağımsız olarak öğrenciler arasında iş birliğinin teşvik edilmesi, uzaktan eğitimin kolaylaştırılması ve özel eğitim ihtiyaçlarının desteklenmesi gibi faydalar bulunmaktadır.

Eğitimcilerle yani öğretmenlere dair yapay zekâ sistemlerin özelliklerine bakıldığında, yapay zekânın öğretmenler açısından temel faydalarından birinin de süreç boyunca her an sınıfın ve bireysel olarak öğrencinin sınıf içerisinde izlenebilmesidir. Yao ve Yang'ın (2020) ifade ettiği gibi yapay zekâ algoritmalarının öğrencilerin öğrenme yöntemlerine dair gerçek zamanlı (anlık) bilgileri öğretmenlere sunarak süreç boyunca bütün öğrencilerin öğrenmeye dair tecrübelerini veriler doğrultusunda arttırmalarına imkân sunar. Böylelikle eğitimcilerin, bütün öğrencilerin yetenek ve ihtiyaçlarını daha iyi idrak etmelerine ve gerek sınıf dışında gerek sınıf içinde öğrencilere yönelik öğrenme modelleri oluşturmalarına yardımcı olur (Jules & Salajan, 2019). Yao ve Yang (2020), YZ destekli gerçek zamanlı bildirimlerin mekân ve zaman sınırlamalarını ortadan kaldırarak geleneksel öğrenme ortamı ve yapısının ilerisine geçerek öğrenci ve öğretmen ikilisi arasındaki ikili etkileşime dair yeni imkânlar sunduğunu belirtmektedir.

Günümüzde yapay zekânın dünya çapında anlamda benimsendiği ve bu alana hükümetlerin hatırı sayılır yatırımlar yaptığı görülmektedir. Yapılan bu hamlenin başarılı olabilmesi için yapay zekânın eğitim politikaları içinde de kendine yer bulması gerektiği ifade edilebilir. Böylelikle hem merkezî düzeyde hem de taban düzeyinde katılım sağlanmış olur. Nitekim benzer şekilde Baker ve diğerleri (2019) de başarılı bir yapay zekâ girişiminin hem merkezî hem de tabandan gelen bir katılımı gerektirdiğini, öğrenci, öğretmen, teknoloji şirketleri, eğitim kurumları, geliştiriciler ve araştırmacılar gibi bütün paydaşlar arasında bir iş birliği oluşturulması gerektiği belirtmiştir.

Bilhassa hükümet politikaları içinde teknoloji üreten şirketlerin geliştirdiği çözümlerin doğrudan eğitim paydaşlarında uygulanabilmesi adına teşvik mekanizmalarının oluşturulması gerekli olduğu ifade edilmektedir (Baker vd., 2019). Ayrıca Yao ve Yang (2020) yapay zekâ teknolojilerinin iş gücü piyasası içerisinde nitelikli bireylere olan gereksinimi arttırdığını belirterek, ülkelerin ve hükümetlerin eğitim sistemleri ve paydaşlarına yatırım yapması, geliştirmesi ve güçlendirmesi gerektiğine işaret etmektedir. Eğitimcilerin yapay zekâ teknolojilerine yönelik tecrübe ve bilgi düzeylerinin artırılması sadece yapay zekâ teknolojilerinin geleceğe yönelik potansiyelini öğrenmelerine yardımcı olmakla kalmaz, onları bu alana dair değişim ve gelişimlere ilişkin gerçekleştirilen tartışmalara da etkin birer katılımcı olmalarını sağlar (Goralski & Tan, 2020).

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, görsel sanatlar öğretmenlerinin yapay zekâ teknolojilerinin görsel sanatlar eğitimindeki kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla nitel tarama (qualitative survey) deseninde yürütülmüştür. Nitel tarama deseni, geniş bir katılımcı grubundan açık uçlu sorular yoluyla veri toplayarak belirli bir olguya ilişkin eğilimleri, algıları ve görüş çeşitliliğini betimlemeyi amaçlayan bir nitel araştırma yaklaşımıdır (Jansen, 2010; Tracy, 2020). Derinlemesine bireysel görüşmelerden farklı olarak, daha geniş ölçekli nitel veri elde etmeye olanak tanınması nedeniyle bu desen, araştırmada kullanılan çevrim içi yarı yapılandırılmış form ile tam uyum göstermektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, görsel sanatlar öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından nitel tarama deseni kapsamında hazırlanmış yarı yapılandırılmış bir tarama formu oluşturulmuştur. Formun uygulanabilirliğini değerlendirmek için ilk aşamada rastgele seçilmiş beş görsel sanatlar öğretmenine sosyal medya üzerinden ulaşarak pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonucunda formun işlevselliği değerlendirilmiş; anlaşılmayan veya amaca hizmet etmeyen sorular formdan çıkarılmış, bazı maddeler ise daha açık ve anlaşılır hâle getirilerek yeniden düzenlenmiştir. Son hâli verilen tarama formu “Google Form” aracılığıyla dijital ortama aktarılmış ve görsel sanatlar öğretmenlerinin üye olduğu çeşitli sosyal medya platformlarında paylaşılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmenlerin formu doldurmasıyla veriler toplanmıştır. Veri toplama süreci 2024–2025 eğitim öğretim yılı içerisinde tamamlanmıştır. Araştırma formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmenlerin mesleki yılı ve görev yaptıkları eğitim kademesi gibi kişisel bilgilere yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölüm ise toplam on yarı yapılandırılmış açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu sorular araştırmanın amacına uygun biçimde beş ana tema altında toplanmıştır: genel değerlendirme ve farkındalık, eğitim sürecine etkileri, avantajlar ve dezavantajlar, etik ve orijinallik sorunları

ile gelecek ve uyum süreci. Bu yapıyla form, öğretmenlerin yapay zekânın görsel sanatlar eğitimindeki kullanımına dair çok yönlü görüşlerini derinlemesine ortaya koymayı hedeflemektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada, Google Form aracılığıyla elde edilen öğretmen görüşlerinin çözümlenmesinde **içerik analizi** yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, katılımcı ifadelerinden anlamlı kodlar çıkarmayı, bu kodları ortak yönlerine göre sınıflandırmayı ve temalar altında toplamayı amaçlayan sistematik bir nitel analiz yaklaşımıdır (Miles, Huberman & Saldaña, 2014; Schreier, 2012). Bu kapsamda, öğretmenlere ait dikkat çekici ifadeler bulgular bölümünde doğrudan alıntılar şeklinde sunulmuştur.

Analiz sürecine geçilmeden önce, Google Form üzerinden elde edilen tüm yanıtlar indirilmiş ve her katılımcı etik ilkeler doğrultusunda Ö1, Ö2 ... Ö45 şeklinde kodlanmıştır. Formların incelenmesi sonucunda bazı öğretmenlerin tüm sorulara düzenli biçimde yanıt vermediği görülmüş; bu nedenle analiz sürecine yalnızca katılımcıların cevapladığı sorular dâhil edilmiştir. Yanıtlar incelenirken her bir öğretmen ifadesinden anlamlı kodlar oluşturulmuş, benzer anlam taşıyan kodlar bir araya getirilerek kategori ve temalar yapılandırılmıştır. Böylece veriler arasındaki örüntüler sistematik biçimde ortaya çıkarılmıştır (Elo & Kyngäs, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Diyarbakır'da görev yapan 45 görsel sanatlar öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubu oluşturma sürecinde nitel araştırma yöntemlerinden uygun örnekleme ve maksimum çeşitlilik yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi seçilmiştir. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde, incelenen probleme taraf olacak bireylerin çeşitliliğini üst tabandan yansıtmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Christensen, Jonson & Turner, 2015). Diğer bir yöntem olan uygun örnekleme yönteminde ise; kolay ulaşılabilir, mevcut ve çalışmaya istekli bireylerin çalışmaya dâhil edilmesidir (Creswell, 2014). Bu amaç doğrultusunda mümkün olduğunca daha fazla öğretmene ulaşmak, bunun Diyarbakır'ın değişik ilçelerinde, farklı mesleki hizmet süresi ve farklı eğitim kademesinde görev yapan görsel sanatlar öğretmenlerine ulaşılmıştır. Katılımcılar, veri güvenliği amacı ile Ö1, Ö2, Ö3,..., Ö45 biçiminde kodlanmış, mesleki kıdem (mesleki süre) ve sınıf düzeylerine göre gruplandırılmıştır. Öğretmenlere ait katılımcı kodu, mesleki kıdem ve sınıf düzeyi Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı Bilgileri

Katılımcı kodu	Sınıf düzeyi	Mesleki süre	Katılımcı kodu	Sınıf düzeyi	Mesleki süre
Ö1	Ortaokul	11-15 yıl	Ö24	Lise	1-5 yıl
Ö2	Lise	5-10 yıl	Ö25	Lise	5-10 yıl
Ö3	Lise	11-15 yıl	Ö26	Ortaokul/Lise	11-15 yıl
Ö4	Lise	15 yıl ve daha fazla	Ö27	Lise	15 yıl ve daha fazla
Ö5	Ortaokul	1-5 yıl	Ö28	Lise	1-5 yıl
Ö6	Ortaokul/Lise	1-5 yıl	Ö29	Ortaokul	5-10 yıl
Ö7	Ortaokul/Lise	11-15 yıl	Ö30	Ortaokul	1-5 yıl
Ö8	Ortaokul	15 yıl ve daha fazla	Ö31	Lise	5-10 yıl
Ö9	Lise	1-5 yıl	Ö32	Lise	11-15 yıl
Ö10	Lise	1-5 yıl	Ö33	Ortaokul	11-15 yıl
Ö11	Ortaokul	15 yıl ve daha fazla	Ö34	Lise	5-10 yıl
Ö12	Lise	11-15 yıl	Ö35	Lise	11-15 yıl
Ö13	Ortaokul	5-10 yıl	Ö36	Orta	5-10 yıl

Ö14	Ortaokul/Lise	15 yıl ve daha fazla	Ö37	Ortaokul	15 yıl ve daha fazla
Ö15	Lise	5-10 yıl	Ö38	Ortaokul/Lise	5-10 yıl
Ö16	Lise	1-5 yıl	Ö39	Ortaokul/Lise	11-15 yıl
Ö17	Lise	11-15 yıl	Ö40	Ortaokul	5-10 yıl
Ö18	Ortaokul	5-10 yıl	Ö41	Ortaokul	5-10 yıl
Ö19	Ortaokul	11-15 yıl	Ö42	Lise	11-15 yıl
Ö20	Ortaokul	1-5 yıl	Ö43	Ortaokul/Lise	5-10 yıl
Ö21	Ortaokul	1-5 yıl	Ö44	Ortaokul/lise	11-15 yıl
Ö22	Ortaokul	15 yıl ve daha fazla	Ö45	Ortaokul	15 yıl ve daha fazla
Ö23	Ortaokul	11-15 yıl			

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırma kapsamında elde edilen veriler, araştırma soruları doğrultusunda analiz edilerek sunulmaktadır. Görsel sanatlar öğretmenlerinin, yapay zekâ araçlarının görsel sanatlar eğitiminde kullanımına ilişkin görüşleri; genel değerlendirme ve farkındalık, eğitim sürecine etkileri, avantajlar ve dezavantajlar, etik ve orijinalite sorunları ile gelecekteki durum ve uyum süreci başlıkları altında incelenmiştir. Her alt başlıkta, katılımcıların görüşleri hem frekans dağılımları hem de doğrudan alıntılar aracılığıyla desteklenerek aktarılmıştır. Bulgular, elde edilen temalar çerçevesinde tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

a- Genel Değerlendirme ve Farkındalık

Görsel sanatlar öğretmenlerinin, görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ araçlarının kullanımına yönelik genel değerlendirme ve farkındalık düzeylerine ilişkin görüşleri Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2 . Genel Değerlendirme ve Farklılığa İlişkin Bilgiler

Soru	Kod	Katılımcı
1. Görsel sanatlar dersinde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?	Etkileyici, olumlu, heyecan verici, endişe verici	Ö1, Ö13, Ö17, Ö21, Ö27, Ö30, Ö44, Ö23
2. Yapay zekânın görsel sanatlar dersinde kullanılmasını faydalı buluyor musunuz? Neden?	Zaman kazandırıcı, kişisel özelliklerin gelişmesi, rehberlik, bireysel gelişim.	Ö5, Ö13, Ö17, Ö28, Ö5, Ö9, Ö12, Ö11, Ö35, Ö29, Ö45

Araştırmada öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ teknolojilerinin kullanımı hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekânın kullanımını; etkileyici, heyecan verici buldukları bazı öğretmenlerin ise yapay zekâ kullanımını endişe verici olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Konuya dair bazı ifadeler şu şekildedir:

"Yapay zekânın yaratıcılığın sınırlarını zorladığını ifade edebilirim, ancak sanatsal alanda insana ait hissiyatı yani insan dokusunu kaybetme riski olduğunu söyleyebilirim. Bu yönüyle baktığımızda bende endişe uyandırmıyor değil.."-Ö1

"Yapay zekâ, eğitimin geleceğinde çok önemli bir rol oynayacak... Çünkü her öğrencinin potansiyelini en üst seviyede göstermesine olanak tanıyor. Heyecan verici gerçekten" – Ö13

"Teknik beceri eksikliği olan öğrenciler için olumlu bir yönü olduğunu düşündüğüm bir araç. Bu yönü oldukça etkileyici"-Ö17

"Hızlı bir çalışma oluşturmada çok önemli bir rol yüklediğini ifade edebiliriz. Öğrenciler tarafından belirtilen fikirleri süreç içinde anlık olarak görselleştirmesi çok olumlu böylelikle öğrencinin fikrine anlık geri dönütler verilebiliyor"-Ö21

Öğretmenlere yapay zekânın görsel sanatlar eğitiminde kullanılmasını faydalı bulup bulmadıklarına yönelik görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler sanatsal yapay zekâ kullanımının öğrencinin kişisel özelliklerin gelişmesine yardımcı olduğu, yapay zekânın öğrenciye rehberlik ettiği, öğrencinin bireysel gelişimi desteklediğini, öğrenciye zaman kazandırdığı belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin konuya dair görüşleri şu şekildedir:

"Yapay zekâ kullanımı öğrencilerin güçlü yönlerini destekleyebilir. Kişisel özelliklerinin belirginleşmesine yardımcı olabilir bence. Bu doğrultuda sanatsal çalışma sürecini öğrencinin bilgilerine göre tasarlayarak öğrenciye ayrıca rehberlikte eder"-Ö17

"Bence sanatsal yapay zekâ araçları öğrencilerin bireysel gelişimine önemli katkılar sağlıyor. Öğrenci yapmak istediği çizimi ya da çalışmayı anında görüp gerekli değişiklikleri yapabiliyor. Bu doğrultuda bireysel gelişimleri adına öğrencilere önemli katkılar olduğunu düşünüyorum. Ayrıca öğrenciler geleneksel yöntemlerle ulaşılamayan çizimleri ve çalışmaları anında yapabiliyor."-Ö5

"Zaman kazandırıcı; öğrencilere sanatsal uygulamalarını yaparken direk görme şansı tanıyor. Ayrıca aşama aşama öğrenciye gerekli olan bilgileri sorarak (renk, mekân vb.) öğrenciye rehberlikte ettiğini söyleyebiliriz"-Ö13

b- Eğitim Sürecine Etkisi

Öğretmenlerin, görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ kullanımının eğitim sürecine etkilerine yönelik görüşleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Eğitim Sürecine İlişkin Bilgiler

Soru	Kod	Katılımcı
3. Görsel sanatlar dersinde kullanılan yapay zekâ araçlarının öğrencilerin yaratıcılığına etkisi nedir?	Yaratıcılığı baskılama, eleştirel düşünme kaybı, bilinçli yönlendirme, özgün üretimi olumsuz etkileme	Ö1, Ö3, Ö2, Ö10, Ö19, Ö6, Ö5, Ö43, Ö42, Ö40, Ö11, Ö24
4. Görsel Sanatlar derslerinde yapay zekâ, geleneksel sanat öğretimi yöntemlerinin yerini alabilir mi?	Yerini alamaz, insani bağ eksikliği, fiziksel deneyim eksikliği	Ö27, Ö6, Ö15, Ö22, Ö41, Ö39, Ö28, Ö26, Ö32, Ö8

Öğretmenlere sanatsal çalışmalarda kullanılan yapay zekâ araçlarının öğrencilerin yaratıcılığına etkisine yönelik görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler sanatsal çalışmalarda yapay zekâ kullanımının öğrencilerde yaratıcılığı baskıladığını, eleştirel düşünme kaybına neden olduğunu, yapay zekâ kullanımında bilinçli yönlendirmeye ihtiyaç duyulduğunu, özgün üretimi olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler konuya dair görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

"Öğrencilere doğrudan hazır materyallerin sunulmasının yaratıcılığı geliştirmede ve baskıladığını düşünüyorum."-Ö3

"Doğru yönlendirme olmazsa yaratıcı düşünmeyi olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz. Kullanılan sanatsal yapay zekâ aracı değil, kullanım biçimi yaratıcılığı etkiler; bilinçli yönlendirme mutlaka olmalı."-Ö2

"Öğrenci sanatsal yaratım sürecinde tam olarak yer almadığı için eleştirel düşünme boyutunda öğrenciyi olumsuz etkileyebilir. Öğrenci tüm basamakları hazır bir şekilde elde ettiği için eleştirel düşünme boyutunda olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum"-Ö10

"Bazı sanatsal yapay zekâ araçları hazır görsel kullandığı için, öğrenciyi özgün üretim boyutunda olumsuz bir şekilde etkileyebiliyor."-Ö19

Yapay zekâ, geleneksel sanat öğretim yöntemlerinin yerini alabilir mi? Sorusuna yönelik öğretmenler yapay zekânın geleneksel yöntemlerin yerini alamayacağını, insani bağ ve fiziksel deneyim eksikliği yarattığını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmenler şu şekilde görüşlerini ifade etmişlerdir:

"Sanatsal yaratı için kullanılan yapay zekâ araçları öğrencilerle duygusal bağ kurma ve empati gibi insani nitelikleri sağlayamaz."-Ö27

"Teknik eğitimde destekleyici olarak kullanılabilir, ancak geleneksel yöntemlerinin yerini alma noktasında yetersiz."-Ö6

"Tamamlayıcı rol üstlenebilir; geleneksel yöntemde yer alan pigment karışımı veya fırça teknikleri gibi fiziksel deneyimler için alternatif olamaz"-Ö22

c- Avantajlar ve Dezavantajlar

Yapay zekâ araçlarının görsel sanatlar eğitiminde kullanımına ilişkin avantaj ve dezavantajlara dair öğretmen görüşleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Avantaj ve Dezavantajlara İlişkin Bilgiler

Soru	Kod	Katılımcı
5. Görsel sanatlar eğitiminde yapay zekânın yaratabileceği olumsuz etkiler nelerdir?	Veri güvenliği, orijinallik sorunu ve eşitsizlik, bağımlılık, temel sanatsal becerilerin körelmesi	Ö9, Ö18, Ö27, Ö12, Ö42, Ö35, Ö37, Ö39
6. Sanatsal yapay zekâ araçlarının kullanımı öğrencilerin özgün eser üretme becerisi nasıl etkilenebilir?	Yaratıcı düşünme ve eleştirel analizi körelttiği, hazırcılık, yenilikçi projelere yardımcı olduğu, orijinallik sorunu	Ö3, Ö2, Ö16, Ö24, Ö32, Ö37, Ö40, Ö30, Ö32, Ö33

Öğretmenlere sanatsal çalışmalarda kullanılan sanatsal yapay zekâ araçlarının öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler sanatsal çalışmalarda yapay zekâ kullanımının; veri güvenliğini ihlal edebileceğini, bağımlılık yaratabileceğini, orijinallik sorunu yaratacağı, eşitsizliğe neden olabileceğini ve temel sanatsal becerileri köreltebileceğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler konuya dair görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

"İnternet atmosferinde kullanılan sanatsal yapay zekâ araçlarının öğrencilere ait çalışmaların mahremiyetini ve veri güvenliğini ihlal ettiğini söyleyebiliriz."-Ö9

"Tüm öğrencilerin aynı sosyoekonomik düzeyde olmaması nedeniyle dijital kullanım alanı olan sanatsal yapay zekâ araçlarının bazılarının ücretli olmasının öğrenci çalışmaları arasında olumsuz bir fark yaratabileceğini söyleyebiliriz."-Ö18

"Yapay zekânın bağımlılık atmosferi oluşturduğunu söyleyebilirim. Bu durumda temel sanatsal becerilerin (perspektif, anatomi) körelmesine neden olur"-Ö37

Yapay zekânın özgün eser üretme becerisini nasıl etkilediğine yönelik soruya öğretmenler sanatsal çalışma üretmede kullanılan yapay zekâ araçlarının öğrencilerde yaratıcı düşünme ve eleştirel analizini körelttiği, öğrencileri hazırcılığa alıştırdığı, olumlu açıdan ise öğrencilerin kısa sürede pek çok yenilikçi çalışma yapmalarına yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

"Sanatsal çalışmalarda kullanılan yapay zekâ araçları ezberciliğe yönlendirerek yaratıcı düşünme ve eleştirel analiz becerilerini köreltebilir."-Ö2

"Kolaycılığa teşvik ederek öğrencileri hazırcılığa alışmalarına neden olabilir."-Ö3

"Açıkcısı bazı sanatsal yapay zekâ araçları orijinallik kavramını sorgulamamıza neden oluyor. Orijinallik kavramında bir bulanıklaşmaya, kirliliğe neden oluyor."-Ö16

"Sanatsal yaratı amacı ile kullanılan yapay zekâ araçlarının özgün ve disiplinler arası bazı çalışmaları yapmada kolaylık, yenilikler yarattığı aşîkâr."-Ö24

ç- Etik ve Orijinallik Sorunları

Görsel sanatlar öğretmenlerin, görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ araçlarının kullanımının oluşturduğu etik ve orijinallik sorunlarına ilişkin görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Etik ve Orijinallik Sorunlarına İlişkin Bilgiler

Soru	Kod	Katılımcı
7. Sanatsal yapay zekâ araçları ile üretilen eserler orijinal sayılmalı mı?	Tartışmalı, bağlama göre değişir	Ö7, Ö23, Ö25, Ö5, Ö11, Ö14, Ö15, Ö20, Ö21, Ö29
8. Öğrencilerin Sanatsal yapay zekâ araçları ile üretilmiş çalışmaları kendi eseri gibi sunması etik midir?	Etik sorun, dürüstlük ihlali, yapay zekâ kullanım oranı	Ö10, Ö18, Ö27, Ö14, Ö30, Ö31, Ö34, Ö35, Ö37, Ö38

Araştırmada öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ tarafından üretilen eserlerin orijinal sayılıp sayılmayacağı hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin görsel sanatlar eğitiminde yapay zekâ ile üretilen eserlerin tartışmalı bir konu olduğunu, bağlama göre farklılık taşıyabileceğini ifade etmişlerdir. Konuya dair bazı ifadeler şu şekildedir:

"Bu durumda öğretmenin yaklaşımının önemli olduğunu düşünüyorum. Sanatsal yapay zekâ araçları kullanılarak yapılan eserler ve yapay zekâ araçları kullanılmadan oluşturulan eserler karşılaştırılmalı bir şekilde öğretilmeli. Böylelikle kişiye aitlik, orijinallik belli bir seviyede arttırılmış olur."-Ö7

"Sadece yapay zekâ araçları kullanılarak oluşturulan eserler orijinal olmaz. Bence bir türlü küratörlük sayılır."-Ö23

"Tamam. Öğrencinin fiziksel müdahalesi ile ortaya çıkan bir eser olmaya bilir. Ama sonuç itibarı ile öğrenci müdahalesi var (Alternatif düzenlemeler, veri seçimi vb.) bu sebeple orijinal kabul edilebilir."-Ö25

"Bu alanda düzenlemeler ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Şu an için tartışmalı ve muğlak bir alan bence."-Ö5

Öğrencilerin sanatsal üretim sürecinde yapay zekâ ile üretilmiş çalışmaları kendi eseri gibi sunmasının etik olup olmadığı sorulmuştur. Öğretmenler bu durumun Etik sorun olduğunu, dürüstlük ihlaline neden olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin bu konuya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

"Bence öğrenciyi hazır bilgiye ve tembelliğe yönlendiriyor. Ayrıca etik anlamda problemli olduğunu düşünüyorum Öğrenci Yapay zekâyı kullanım oranı hakkında da mutlaka bilgi vermeli."-Ö10

"Tamamen yapay sanatsal yapay zekâ araçlarının kullanımı bence bir dürüstlük ihlalidir. Bazı yapay zekâ araçlarında şablon formatlar kullanılmakta çünkü."-Ö27

"Sanatsal yapay zekâ araçlarını kullanan öğrencilerin kullanım oranlarını ve yapay zekâ araçları kullanılarak yapılan çalışmaların oranını mutlaka belirtmeli (Örn: %20-25 yapay zekâ araçları kullanımı vb.) Belli bir kullanım oranı olmalı mutlaka."-Ö14

d- Gelecek ve Uyum Süreci

Yapay zekâ araçlarının görsel sanatlar eğitiminde kullanımının gelecekteki durumu ve uyum süreci konusundaki öğretmen görüşleri Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6. Gelecek ve Uyum Sürecine İlişkin Bilgiler

Soru	Kod	Katılımcı
9. Yapay zekâ destekli görsel sanatlar eğitimine geçişle derslere nasıl hazırlanırdınız?	Destekleyici etkinlik tasarımı, altyapının hazırlanması, hibrit derslerin planlanması	Ö11, Ö13, Ö22, Ö4, Ö43, Ö41, Ö37, Ö36, Ö43
10. Sanatsal yapay zekâ araçları, görsel sanatlar öğretmenlerinin rolünü nasıl değiştirebilir?	Rehberlik rolü artar, sorgulama artar, sürekli kendini yenileme, yeni sanatsal konular	Ö20, Ö15, Ö20, Ö1, Ö35, Ö33, Ö31, Ö21, Ö17, Ö13, Ö1,

Öğretmenlere “Yapay zekâ destekli görsel sanatlar eğitimine geçilirse derslere nasıl hazırlanırdınız?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenler yapay zekâ destekli görsel sanatlar eğitiminde destekleyici etkinlik tasarımı yapacaklarını, altyapının buna uygun olması gerektiğini ve altyapının olması durumunda etkinlik havuzları ve gerekli hazırlıklar yapacaklarını, hibrit dersler planlayacaklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin konuya dair görüşleri şu şekildedir:

"Yapay zekâ destekli ve ilgi çekici içerikler tasarlamak amacı ile yapay zekâ etkinlik tasarım havuzları oluşturdum."-Ö11

"Geleneksel ve yapay zekâ destekli çalışmaları dengeli harmanlayarak iki parçayı da eşit bir şekilde kullanabileceğim ders planları yaptım."-Ö13

"Öncelikle okul ve atölyelerin alt yapısını yapay zekâ destekli bir alt yapıya kavuşturulması gerektiğini düşünüyorum. Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra ders planlarımı atölyemin yapısına göre yeniden planladım."-Ö4

Öğretmenlere “Yapay zekâ görsel sanatlar öğretmenlerinin rolünü nasıl değiştirebilir?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenler sanatsal yapay zekâ araçlarının öğretmenlerin rehberlik rolünü artıracığını, sanatsal sorgulamanın

daha ön plana çıkacağını, öğretmenlerin kendini sürekli yenilemesi gerektiğini, yeni sanatsal konu ve kavramların ortaya çıkacağını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu konuya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

"Yapay zekâ, görsel sanatları teknolojiyle birleştirince öğretmen dijital kültür, estetik ve yapay zekâ etiği gibi konuları da ele almak zorunda kalacak."-Ö15

"Öğretmen bilgi aktarmaktan öte rehberlik yapmaya evrilecek; öğrenciye sanatsal anlamda bireysel koçluk biraz daha öne çıkacak."-Ö21

"Eskiden belli başlı teknikleri bilmek yeterliydi ama şimdi YZ'nin sanata etkilerini anlamak, kavramak yeni araçları öğrenmek gerekecek. Öğretmeninde sürekli kendini yenilemesi gerekecek."-Ö20

"Öğrenciler, yapay zekâ ile kolayca estetik görüntüler üretebiliyor ama bu yeterli değil. Benim rolüm şu şekilde değişebilir. Onlara görselin ardındaki fikir nedir? Yaratıcılık gerçekten görselin ardında mı? gibi sorularını sordurmak olacak. Daha sorgulayıcı bir atmosfer ve öğretme biçimi geliştirmem gerekecek"-Ö1

Elde edilen bu bulgular doğrultusunda katılımcı öğretmenlerin büyük çoğunluğu YZ'yi; bireyselleştirilmiş öğrenme, görsel çeşitlilik, zaman yönetimi ve pedagojik süreçleri destekleme açısından yenilikçi ve dönüştürücü bir araç olarak değerlendirmiştir. Bu görüşler, Heaton, Low ve Chen'in (2024) Singapur'daki sanat eğitimleriyle yürüttüğü çalışmada vurgulanan disiplinler arası öğrenme fırsatları ve öğrenci katılımındaki artışla örtüşmektedir. Ayrıca Dehouche ve Dehouche (2023), metinden-görüntüye yapay zekâ araçlarının (ör. Stable Diffusion) sanat eğitiminde öğretim biçimlerini devrimleştirme potansiyeline sahip olduğunu savunmakta; (Yağcı, 2024; Amini, 2025) ise generative adversarial network (GAN) ve difüzyon modellerinin öğrencilerin daha önce erişemediği ifade biçimlerine ulaşmalarını sağlayarak yaratıcı ufku genişlettiğini belirtmektedir.

Öğretmenlerin yapay zekâya yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini; ancak etik, özgünlük ve mahremiyet gibi konularda temkinli bir iyimserlik taşıdıklarını ortaya koymuştur. Bu durum, Uygun'un (2024) 74 öğretmenle gerçekleştirdiği çalışmayla da desteklenmektedir. Öğretmenlerin bir bölümü, YZ'nin öğrenci merkezli öğrenmeyi desteklediğini ve öğretmene rehberlik rolü kazandırdığını vurgularken; bazıları ise yaratıcı düşünmenin baskılanabileceği ve sanatsal özgünlüğün zarar görebileceği konusunda uyarılarda bulunmuştur. Miralay (2024) da bu ikili tutumu doğrular nitelikte bulgulara ulaşmıştır: YZ'yi destekleyici ve somutlaştırıcı bulan çoğunluğun yanı sıra, azınlık bir grup öğretmen teknolojiyi yaratıcı hayal gücünü gerileten bir unsur olarak değerlendirmiştir.

Öğretmen görüşleri, YZ kullanımının yaratıcı potansiyeli ortaya çıkarabileceğini; ancak bu sürecin bilinçli yönlendirme, etik ilkelere bağlılık ve özgünlük kriterleri çerçevesinde şekillendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Zhou ve Peng (2025), YZ destekli öğretimin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiğini; özellikle anlık geri bildirim ve kişiselleştirilmiş görevlerin öğrenci katılımını artırdığını ortaya koymuştur. Öte yandan Amini (2025), YZ'nin sanatsal süreçlerde özgünlük ve etik sunum gibi alanlarda kritik endişeler doğurduğunu vurgulamakta; Dehouche ve Dehouche (2023) ise YZ üretimi eserlerin mülkiyet sorunları nedeniyle yeni yasal düzenlemelerin zorunlu olduğunu belirtmektedir. Bu etik ve orijinallik sorunları, öğretmenlerin de sıkça dile getirdiği gibi, sanatsal yapay zekâ kullanımında şeffaflık ve öğrenci beyanına dayalı şeffaflık ihtiyacını gündeme getirmektedir.

Ayrıca öğretmenlere göre, yapay zekâ destekli sanat eğitimi, öğretmenlerin geleneksel bilgi aktarıcı rolünden uzaklaşıp rehberlik, dijital küratörlük ve eleştirel sorgulama liderliği gibi rolleri üstlenmesini gerektirmektedir. Gentile ve diğerlerinin (2023) bu doğrultuda önerdiği paradigma değişimi, öğretmenleri mentör, etkileşim yöneticisi ve etik rehber konumuna yerleştirmektedir. Heaton ve diğerleri (2024), sanat eğitimlerinin YZ destekli üretim süreçlerinde öğrencilere yön vererek daha derin ve anlamlı öğrenme deneyimleri oluşturduklarını ifade etmektedir. Araştırmamıza ait bulgularda bu şekildedir: Öğretmenler, değişen rolleri doğrultusunda kendilerini sürekli güncelleme ve yeni sanatsal teknolojilere entegre olma gerekliliğini açıkça ifade etmektedir.

Sonuç

Bu araştırma, yapay zekâ teknolojilerinin görsel sanatlar eğitimine entegrasyonu bağlamında öğretmenlerin algı, beklenti ve endişelerini kapsamlı bir biçimde incelemiştir. Nitel veri toplama süreci sonucunda elde edilen bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yapay zekâyı bir tehditten ziyade, pedagojik süreci zenginleştiren yeni nesil bir araç olarak değerlendirdiğini ortaya koymaktadır. Katılımcılar, YZ destekli araçların özellikle zaman yönetimi, bireyselleştirilmiş öğrenme ve görsel çeşitlilik sağlama noktasında öğretim sürecine anlamlı katkılar

sunduğunu vurgulamışlardır. Ancak öğretmenler, bu teknolojik gelişimin pedagojik bağlamda yaratabileceği sorunlara da dikkat çekmektedir. YZ'nin üretkenlik odaklı kullanımının öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini köreltebileceği, özgün sanat üretiminin yerini hazırcı ve kopyacı yaklaşımlara bırakabileceği yönünde ciddi endişeler dile getirilmiştir. Aynı zamanda öğretmenler, YZ'nin sanat eserinin özgünlüğü, sanatçının fikrî emeği ve etik sorumluluk gibi temel estetik ve felsefi soruları yeniden gündeme getireceği belirtilmiştir.

Öğretmenler, bu yeni dijital dönemde sanat eğitiminin sadece teknik yeterliliklerle sınırlı kalamayacağını; aksine, sanat eğitmeninin rolünün rehberlik, küratörlük, eleştirel düşünme ve dijital etik eğitimi gibi çok katmanlı görev alanlarıyla yeniden tanımlanması gerektiğini göstermektedir. Görsel sanatlar öğretmenleri özellikle, öğrenci ürünlerinin değerlendirilmesinde YZ katkısının derecesi, “özgünlük” kriterinin yeniden ele alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Bununla birlikte öğretmenler, YZ'nin eğitimde fırsat eşitliği açısından da riskler barındırdığını belirtmiş; teknolojik altyapıya erişimdeki farklılıkların, kırsal ve dezavantajlı bölgelerde görev yapan öğretmen ve öğrencileri dijital dışlanma riskiyle karşı karşıya bırakabileceği ifade edilmiştir. Sonuç olarak, sanatsal yapay zekâ araçlarının, görsel sanatlar eğitimine büyük olanaklar sunduğu, aynı zamanda bazı sorumluluklar da getirdiği ifade edilmiştir. Bu nedenle YZ'nin sanat eğitimindeki kullanımı, etik, pedagojik, estetik ve sosyolojik boyutlarıyla birlikte ele alınmalıdır. Görsel sanatlar öğretmenlerinin deneyimleri, bu dönüşümün ancak insan odaklı, denetimli ve eleştirel bir bakış açısıyla anlam kazanabileceğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda görsel sanatlar derslerinde kullanılacak sanatsal yapay zekâ araçları için bazı önerilerde bulunulmuştur. Öneriler aşağıdaki şekildedir.

- ✓ Yapay zekâ destekli sanat eğitiminin verimli uygulanabilmesi için görsel sanatlar öğretmenlerine yönelik mesleki gelişim programları düzenlenmelidir.
- ✓ Sanatsal yapay zekâ araçlarının öğrencilerin özgünlük ve yaratıcı düşünme becerileri zedelenmemesi için yapay zekâ araçları ders planlarında tamamlayıcı nitelikte, bilinçli ve rehberlik odaklı bir yaklaşımla kullanılmalıdır.
- ✓ Sanat eğitiminde, sanatsal yapay zekâ araçlarının kullanımı konusunda öğrencilerle birlikte etik ilkeler belirlenmeli ve öğrenci ürünlerinde YZ katkı oranı net bir şekilde belirtilmelidir.
- ✓ Sanat eğitimde dijital eşitsizliğin önüne geçmek amacıyla, özellikle kırsal bölgelerde görev yapan okullara yönelik teknik altyapı desteği ve ücretsiz yapay zekâ uygulamalarına erişim imkânları sağlanmalıdır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, bu makalenin araştırma, yazarlık ve/veya yayın süreci ile ilgili herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Mali Destek

Yazarlar bu makalenin araştırılması, yazılması ve/veya yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Çalışmada etik dışı bir husus bulunmadığını, araştırma ve yayın etiğine özenle uyulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkı Oranı

Çalışma, araştırmacılar arasında eşit bir işbirliği ile yürütülmüş ve raporlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için Gazi Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 10/07/2025 tarih ve E.1284614 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Amini, H. (2025). AI in art education: Innovation, ethics, and the future of creativity. *Art and Design Review*, 13(2), 115–129. <https://doi.org/10.4236/adr.2025.132008>
- Artut, S. (2019). Yapay zekâ olgusunun güncel sanat çalışmalarındaki açılımları. *İnsan: Bilim, Kültür, Sanat ve Düşünce Dergisi*, 6(22), 767–783.
- Bajcsy, R., Aloimonos, Y., & Tsotsos, J. K. (2017). Revisiting active perception. *Autonomous Robots*, 42(2), 177–196. <https://doi.org/10.1007/s10514-017-9615-3>
- Baker, T., Smith, L., & Anissa, N. (2019). *Educ-AI-tion rebooted? Exploring the future of artificial intelligence in schools and colleges*. Nesta Foundation.
- Ballı, Ö. (2020a). Transhümanizm bağlamında bir yapay zekâ sanatçı uygulaması: OBv2. *Tykebe Sanat ve Tasarım Dergisi*, 5(9), 141–162.
- Ballı, Ö. (2020b). Yapay zekâ ve sanat uygulamaları üzerine güncel bir değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, (26), 277–306.
- Chatterjee, A. (2022). Art in an age of artificial intelligence. *Frontiers in Psychology*. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2022.1024449>
- Christensen, L. B., Johnson, B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz*. Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel araştırma yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Dağ, A. (2023). Mitolojik bir kültür olarak transhümanizm. *Hece Aylık Edebiyat Dergisi*, (318–320), 574–578.
- Dehouche, N., & Dehouche, K. (2023). What's in a text-to-image prompt? The potential of stable diffusion in visual arts education. *Heliyon*, 9(6), e16757. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16757>
- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115.
- Gentile, M., Città, G., Perna, S., & Allegra, M. (2023). Do we still need teachers? Navigating the paradigm shift of the teacher's role in the AI era. *Frontiers in Education*, 8, Article 1161777. <https://doi.org/10.3389/educ.2023.1161777>
- Goralski, M. A., & Tan, T. K. (2020). Artificial intelligence and sustainable development. *The International Journal of Management Education*, 18(1), 100330.
- Gupta, R., Srivastava, D., Sahu, M., Tiwari, S., Ambasta, R. K., & Kumar, P. (2021). Artificial intelligence to deep learning: Machine intelligence approach for drug discovery. *Molecular Diversity*, 25, 1315–1360.
- Haug, C. J., & Drazen, J. M. (2023). Artificial intelligence and machine learning in clinical medicine. *New England Journal of Medicine*, 388(13), 1201–1208.
- Heaton, R., Low, J. H., & Chen, V. (2024). AI art education – Artificial or intelligent? Transformative pedagogic reflections from three art educators in Singapore. *Pedagogies: An International Journal*, 19(4), 647–659. <https://doi.org/10.1080/1554480X.2024.2395260>
- Hussin, A. A. (2018). Education 4.0 made simple: Ideas for teaching. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 6(3), 92–98.
- Jansen, H. (2010). The logic of qualitative survey research and its position in the field of social research methods. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 11(2), Article 11.
- Jules, T., & Salajan, F. (2019). *The educational intelligent economy*. Emerald Publishing.
- Mazzone, M., & Elgammal, A. (2019). Art, creativity, and the potential of artificial intelligence. *Arts*, 8(1), 26. <https://doi.org/10.3390/arts8010026>
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Miralay, F. (2024). Use of artificial intelligence and augmented reality tools in art education course. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 14(3), 44–50. <https://doi.org/10.47750/pegegog.14.03.06>

- Özselçuk, S. (2023). Dijital sanat bağlamında yapay zekâ algoritmalarının kullanımına yönelik eleştirel bir inceleme: Refik Anadol'un "Makine Hatıraları: Uzak" sergisi. *Uluslararası İktisadi ve İdari Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 1–21.
- Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. SAGE Publications.
- Shastri, B. J., Tait, A. N., Ferreira de Lima, T., Pernice, W. H., Bhaskaran, H., Wright, C. D., & Prucnal, P. R. (2021). Photonics for artificial intelligence and neuromorphic computing. *Nature Photonics*, 15(2), 102–114.
- Spratt, L. E. (2017). Dream formulations and deep neural networks: Humanistic themes in the machine-learned image. *Kunsttexte*. <https://journals.ub.uni-heidelberg.de>
- Steenenson, M. W. (2022). *Architectural intelligence: How designers and architects created the digital landscape*. MIT Press.
- Tracy, S. J. (2020). *Qualitative research methods: Collecting evidence, crafting analysis, communicating impact* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
- Tuğal, A. S. (2018). *Oluşum süreci içinde dijital sanat* (1. bs.). Hayalperest Yayınevi.
- Uygun, D. (2024). Teachers' perspectives on artificial intelligence in education. *Advances in Mobile Learning Educational Research*, 4(1), 931–939. <https://doi.org/10.25082/AMLER.2024.01.005>
- Uzun, Y., Akkuzu, B., & Kayırcı, M. (2021). Yapay zekânın kültür ve sanatla olan ilişkisi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, Özel Sayı (28), 753–757.
- Yağcı, U. (2024). Grafik tasarımı yapay zekâ desteği kullanımına yönelik öğrenci görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(92), 1569–1581. <https://doi.org/10.17755/esosder.1499011>
- Yao, K., & Yang, H. (2020). Research on the integration of artificial intelligence and education. *Education Reform and Development*, 2(2), 994–997. <https://doi.org/10.26689/erd.v2i2.2062>
- Ye, M., Zhang, H., & Li, L. (2019). Research on data mining application of orthopedic rehabilitation information for smart medical. *IEEE Access*, 7, 177137–177147.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zhou, M., & Peng, S. (2025). The usage of AI in teaching and students' creativity: The mediating role of learning engagement and the moderating role of AI literacy. *Behavioral Sciences*, 15(5), 587. <https://doi.org/10.3390/bs15050587>

EXTENDED SUMMARY

The integration of artificial intelligence (AI) into educational environments has increasingly become a central topic of discussion in recent years, particularly within disciplines that involve creativity, visual perception, and artistic expression. Visual arts education—traditionally grounded in manual skill development, aesthetic sensitivity, and creative problem-solving—is undergoing significant transformation with the emergence of AI-supported technologies. As these tools progressively influence artistic production and learning processes, it becomes important to understand how teachers interpret, utilize, and evaluate AI within instructional contexts. This study therefore examines the perspectives of visual arts teachers on the use of artificial intelligence in visual arts education, focusing on how AI technologies shape pedagogical practices, artistic creativity, ethical considerations, and future expectations.

A qualitative research design was adopted to analyze teachers' perceptions in depth. The study employs a basic qualitative approach, using semi-structured interviews conducted through Google Forms during the fall semester of the 2024–2025 academic year. A total of 45 visual arts teachers working across various districts of Diyarbakır participated voluntarily. The interview form consisted of demographic questions and ten open-ended items grouped under the following thematic headings: general evaluation and awareness, reflections on the educational process, advantages and disadvantages, ethical and originality-related concerns, and future expectations. The researchers analyzed the data using content analysis, creating codes, subcategories, and overarching themes based on recurring ideas in the participants' responses.

The findings reveal that most teachers exhibit a generally positive attitude toward the use of AI in visual arts education. Participants stated that AI tools provide abundant visual materials, accelerate the design process, and offer personalized learning opportunities for students with different skill levels. Teachers emphasized that AI-assisted applications facilitate the rapid visualization of an idea, offer multiple style options, and help students complete tasks more efficiently. These tools were also described as useful for students who struggle with technical drawing skills, enabling them to express their artistic ideas more confidently and participate more actively in the learning process.

However, despite these advantages, teachers also expressed concerns regarding the potential negative effects of AI on students' artistic development. One of the most frequently mentioned issues was the risk of diminishing students' manual skills and reducing their motivation to practice traditional drawing techniques. Teachers warned that excessive reliance on AI-generated visuals may weaken creative thinking, as students might prefer ready-made solutions instead of exploring original ideas through experimentation. Some participants also noted that AI systems may constrain creativity by reproducing patterns based on existing datasets rather than encouraging the emergence of novel artistic expressions.

Another prominent theme identified in the findings relates to ethical concerns, originality, and authorship. Teachers highlighted that the increasing use of AI-generated imagery creates uncertainty regarding the originality of artworks, especially when students produce work with minimal personal intervention. Many participants stressed that passing off AI-generated visuals as one's own work without acknowledgement constitutes an ethical violation. According to the teachers, both students and educators need clearer guidelines about the extent to which AI can be used in school assignments, how much manipulation is required to consider a work original, and how to document AI-assisted processes. Teachers agreed that transparency is essential in evaluating student work, and that the distinction between AI-based support and artistic authorship should be explicitly taught.

In addition to ethical issues, teachers also addressed the potential transformation of their instructional roles within AI-supported learning environments. Participants stated that visual arts teachers will increasingly act as "guides" or "mentors," supporting students not only in technical aspects but also in evaluating conceptual, aesthetic, and ethical dimensions of artworks produced with AI. Teachers expressed that their responsibilities now include providing digital literacy, directing students to critically analyze AI outputs, and helping them understand the limitations and biases embedded in AI-generated images. Some educators emphasized the necessity of professional development programs that will equip teachers with updated knowledge, new strategies, and an understanding of evolving digital art practices.

The study also highlights teachers' views on future expectations and institutional needs regarding AI integration. Participants underscored the importance of strengthening technological infrastructure in schools. Several

teachers suggested creating dedicated digital art workshops or AI-supported creative studios to provide equal access for all students. Moreover, teachers emphasized the need for structured curricula that clearly define how AI is to be used across grade levels, ensuring that traditional artistic skills and AI-based practices complement each other rather than compete. Participants also advocated for ethical guidelines that would help students produce AI-assisted artworks responsibly and consciously.

Overall, the findings reflect both cautious optimism and critical reflection among visual arts teachers. While AI is seen as a transformative tool that can enrich visual arts education by expanding creative possibilities, teachers also recognize the necessity of balanced integration. They stress the importance of combining AI technologies with hands-on artistic experiences, cultivating students' aesthetic sensitivity, and promoting creative independence. Ethical awareness, transparent evaluation criteria, the protection of originality, and the preservation of foundational artistic skills appear as central concerns across participant responses.

In conclusion, this study demonstrates that the successful use of AI in visual arts education depends not only on technological access but also on teachers' pedagogical readiness and ethical awareness. As AI reshapes the nature of artistic production, educators play a critical role in guiding students toward thoughtful, critical, and responsible engagement with digital tools. The results suggest that comprehensive professional development, clear ethical guidelines, and supportive school environments are essential for the effective integration of AI into visual arts education. These insights offer valuable contributions for educators, policymakers, and researchers interested in the intersection of technology, creativity, and art education in the era of artificial intelligence.